

Cauza C-712/19**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

24 septembrie 2019

Instanța de trimitere:

Tribunal Supremo (Spania)

Data deciziei de trimitere:

16 iulie 2019

Recurentă:

Novo Banco S.A.

Intimată:

Junta de Andalucía

Obiectul procedurii principale

Recurs declarat de NOVO BANCO, S.A. (denumită anterior Banco Espirito Santo, S.A., sucursala din Spania) împotriva hotărârii pronunțate la 27 februarie 2017 de Sala de lo Contencioso-Administrativo del Tribunal Superior de Justicia de Andalucía [Secția de contencios administrativ a Curții Superioare de Justiție din Andaluzia], referitoare la compatibilitatea articolului 6 din Legea 11/2010 din 3 decembrie 2010 privind măsurile fiscale pentru reducerea deficitului public și pentru sustenabilitate – care reglementează impozitul pe depozitele clienților la instituțiile de credit din Andaluzia (denumit în continuare „IDECA”) – cu articolele 49, 56 și 63 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumit în continuare „TFUE”), precum și cu articolul 401 și cu articolul 135 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (denumită în continuare „Directiva TVA”).

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

Instanța de trimitere adresează două întrebări preliminare în conformitate cu dispozițiile articolului 267 TFUE. Prin intermediul primei întrebări preliminare, aceasta solicită să se stabilească dacă IDECA este contrar articolelor 49, 56 și 63 TFUE, referitoare la libertatea de stabilire, la libera prestare a serviciilor și, respectiv, la libera circulație a capitalurilor, având în vedere că oferă avantaje fiscale băncilor cărora li se aplică dacă au sediul social în Comunitatea Autonomă Andaluzia sau în funcție de numărul de oficii bancare stabilite pe teritoriul lor sau de împrumuturile și de investițiile alocate proiectelor respectivei comunități autonome. Prin intermediul celei de a doua întrebări preliminare se solicită să se clarifice dacă IDECA, în pofida naturii sale de impozit direct atribuite de Legea 11/2010, poate fi calificat drept impozit indirect și, în caz afirmativ, dacă este compatibil cu Directiva TVA, având în vedere dispozițiile articolului 401 și ale articolului 135 alineatul (1) litera (d) din aceasta.

Întrebările preliminare

- 1) Articolele 49, 56 și 63 TFUE, care garantează libertatea de stabilire, libera prestare a serviciilor și, respectiv, libera circulație a capitalurilor, trebuie interpretate în sensul că se opun în special unui sistem de deduceri precum cel prevăzut în privința IDECA la articolul 6 alineatul 7 punctele 2 și 3 din Legea andaluză 11/2010 din 3 decembrie 2010 privind măsurile fiscale pentru reducerea deficitului public și pentru sustenabilitate?
- 2) IMPOZITUL PE DEPOZITELE CLIENȚILOR LA INSTITUȚIILE DE CREDIT DIN ANDALUZIA (IDECA) trebuie calificat drept impozit indirect, în pofida naturii sale directe atribuite de articolul 6 alineatul 2 din Legea andaluză 11/2010, și, în acest caz, existența și perceperea sa este compatibilă cu TVA-ul, având în vedere dispozițiile articolului 401 și ale articolului 135 alineatul (1) litera (d) din Directiva TVA?

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Dreptul Uniunii Europene

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO 2016, C 202, p. 1), articolele 49, 56, 63 și 267

Directiva 88/361/CEE a Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat (JO 1988, L 178, p. 5, Ediție specială, 10/vol. 01, p. 10)

Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (JO 2006, L 347, p. 1, Ediție specială, 09/vol. 3, p. 7), articolul 401 și articolul 135 alineatul (1) litera (d)

Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene

Hotărârea din 18 iulie 2007, Oy AA (C-231/05, EU:C:2007:439)

Hotărârea din 17 noiembrie 2009, Presidente del Consiglio dei Ministri (C-169/08, EU:C:2009:709)

Hotărârea din 1 iulie 2010, Dijkman și Dijkman-Lavaleije (C-233/09, EU:C:2010:397)

Hotărârea din 6 iunie 2000, Verkooijen (C-35/98, EU:C:2000:294)

Hotărârea din 7 septembrie 2004, Manninen (C-319/02, EU:C:2004:484), punctul 22 și următoarele

Hotărârea din 25 octombrie 2012, Comisia/Belgia (C-387/11, EU:C:2012:670)

Dispozițiile naționale invocate

Legea 11/2010 din 3 decembrie 2010 privind măsurile fiscale pentru reducerea deficitului public și pentru sustenabilitate (BOE nr. 314 din 27 decembrie 2010), articolul 6

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 A se vedea punctul referitor la obiectul procedurii principale.

Principalele argumente ale părților din procedura principală

- 2 Recurenta, Novo Banco S.A., invocă încălcarea următoarelor dispoziții de drept al Uniunii Europene:
  - articolele 49 și 56 TFUE, referitoare la libertatea de stabilire și, respectiv, la libera prestare a serviciilor.

Aceasta susține că reglementarea impozitului pe depozitele clienților la instituțiile de credit din Andaluzia (IDECA), prevăzută la articolul 6 din Legea andaluză 22/2010 privind măsurile fiscale pentru reducerea deficitului public și pentru sustenabilitate, care stabilește deducerile generale și speciale din cota de impozitare (alineatul 7 punctele 2 și 3) ar putea aduce atingere libertăților fundamentale respective:

- i) întrucât configurația deducerilor generale generează o diferență de tratament între instituțiile rezidente și cele nerezidente în Andaluzia, punându-le pe acestea din urmă într-o situație defavorabilă, în măsura în care prevede o deducere din cota de impozitare în cazul în care sediul central sau serviciile

generale se află sau sunt prestate în Andaluzia, ceea ce aduce atingere libertății de stabilire, și

ii) întrucât conține deduceri specifice legate de interesul regional și de specificitățile unor instituții, cum sunt casele de economii și cooperativele de credit, prezente aproape exclusiv la nivel regional, ceea ce generează *de facto* o discriminare în ceea ce privește situația instituțiilor de credit, în funcție de legătura lor cu interesele regionale ale Andaluziei. În susținerea poziției sale, recurenta menționează Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 18 iulie 2007, Oy AA (C-231/05, EU:C:2007:439), și Hotărârea din 17 noiembrie 2009, Presidente del Consiglio dei Ministri (C-169/08, EU:C:2009:709). Aceste diferențe de tratament constituie restricții privind exercitarea libertății de stabilire de către societățile care au sediul în alte state membre ale Uniunii Europene sau în alte comunități autonome ale Regatului Spaniei și, în același timp, constituie un obstacol în calea liberei prestări a serviciilor.

– recurenta susține, în plus, că aceleași concluzii rezultă și din scrisoarea de punere în întârziere 2011/4057 a Comisiei Europene, notificată Spaniei la 28 februarie 2012, referitoare la impozitul pe depozite al Comunităților Autonome Extremadura și Andaluzia, în care se arată că: „[...] Spania riscă să nu își respecte obligațiile care îi revin în temeiul articolelor 49, 56 și 63 TFUE și al articolelor 31, 36 și 40 din Acordul privind SEE, având în vedere că legislația anumitor regiuni ale sale (Comunitatea Autonomă Andaluzia și Comunitatea Autonomă Extremadura) oferă avantaje fiscale băncilor cărora li se aplică acest impozit dacă au sediul social în comunitatea autonomă sau în funcție de numărul de oficii bancare stabilite pe teritoriul lor sau de împrumuturile și de investițiile pe care le alocă proiectelor respectivelor comunități”.

– articolul 1 din Directiva 88/361/CEE a Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat (libera circulație a capitalurilor) și articolul 63 TFUE privind libera circulație a capitalurilor.

Recurenta susține că reglementarea IDECA poate condiționa libertatea de decizie a instituțiilor de credit în ceea ce privește alocarea depozitelor atrase în Andaluzia și deciziile investitorilor privind plasarea economiilor lor. Subliniază că stabilirea unei impozitări diferențiate în funcție de sediul instituției financiare sau de locul investiției împiedică libera circulație a capitalurilor și invocă, în acest sens, Hotărârea Curții din 1 iulie 2010, Dijkman și Dijkman-Lavaleije (C-233/09, EU:C:2010:397). Recurenta amintește că în însăși expunerea de motive a legii care reglementează IDECA se arată în mod expres că, prin intermediul acestuia, se urmărește combaterea problemei endemice a pierderii economiilor cu care se confruntă Andaluzia. În opinia sa, aplicarea efectivă a IDECA denaturează deciziile administrative ale instituțiilor financiare, care vor fi nevoite să își transfere activitatea în teritorii care nu sunt supuse impozitului respectiv sau să se axeze pe produse neimpozitate cu acest titlu.

- articolul 401 și articolul 135 alineatul (1) litera (d) din Directiva TVA.

Recurenta arată că hotărârea atacată califică IDECA drept un impozit direct, cu toate că el nu poate avea această natură, întrucât se aplică operațiunilor comerciale, în prezenta cauză, tranzacțiilor economice, asemenea TVA-ului, în mod concret prestării de servicii financiare. Aceasta susține că ambele impozite se aplică acelorași operațiuni și critică faptul că în hotărârea atacată se consideră că se impozitează o capacitate economică rezultată dintr-o operațiune pasivă (atragerea de depozite), cu scopul de a defini IDECA astfel încât să se poată eluda identitatea sa cu TVA-ul, în special având în vedere că IDECA se aplică unei operațiuni care este literalmente supusă TVA-ului, însă scutită de plata acestuia. Recurenta susține în plus că, în opinia sa, afirmația din hotărârea respectivă potrivit căreia IDECA se aplică venitului care ar putea fi obținut din depozitele atrase, ca element generator de venituri, este contradictorie având în vedere că capacitatea economică rezultată din activitatea financiară desfășurată cu fondurile atrase prin intermediul depozitelor se impozitează chiar cu impozitul pe profit sau cu impozitul pe activitățile economice.

- 3 La rândul său, Junta de Andalucía (guvernul Comunității Autonome Andaluzia) susține că IDECA este un impozit direct care nu se aplică tranzacțiilor economice ale instituțiilor de credit și care, prin urmare, nu are legătură cu naționalitatea deponenților. În opinia sa, este vorba despre un impozit care se aplică venitului care ar putea fi obținut din depozitele atrase de instituțiile de credit stabilite fizic pe teritoriul comunității autonome, datorită faptului că au sediul central sau pur și simplu sucursale bancare pe acest teritoriu, indiferent dacă este vorba despre instituții de credit andaluze, spaniole din alte comunități autonome sau inclusiv din alt stat membru. În susținerea argumentației sale, menționează Hotărârea Curții din 7 septembrie 2004, Manninen (C-319/02, EU:C:2004:484), punctul 22 și următoarele, și Hotărârea Curții din 25 octombrie 2012, Comisia/Belgia (C-387/11, EU:C:2012:670).

Recurenta arată că, potrivit jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene, scopul final al principiului liberei circulații este de a proteja piața internă, ceea ce, în domeniul fiscal, împiedică în special instituirea unor măsuri care ar fragmenta piața respectivă prin stabilirea unor diferențe între rezidenți și nerezidenți fără o justificare adecvată. Aceasta susține că, în consecință, comunitățile autonome pot stabili taxe sau măsuri fiscale cu condiția să nu fie contrare libertății de circulație, situație care apare atunci când acestea, în afară de faptul că constituie un obstacol în calea liberei circulații, nici nu pot fi justificate sau, deși pot fi justificate, se dovedesc a fi disproporționate în raport cu obiectivul lor.

Junta de Andalucía consideră că, prin urmare, trebuie să se determine în primul rând dacă o măsură precum cea prevăzută la articolul 6 alineatul 7 punctele 2 și 3 din Legea andaluză privind impozitele pe depozitele clienților la instituțiile de credit, care permite reducerea sarcinii fiscale a unei taxe regionale prin efectuarea anumitor investiții pe teritoriul comunității autonome respective, constituie un obstacol în calea libertății de circulație – în speță, a capitalurilor – sau afectează în

mod efectiv amplasarea întreprinderilor, încălcând libertatea de stabilire. Dacă s-ar constata existența obstacolului sau a restricției respective, ar trebui să se examineze dacă există vreo justificare care să valideze măsura respectivă și dacă aceasta este, în plus, proporțională.

Junta de Andalucía susține că, pe baza considerațiilor anterioare, se poate concluziona că impozitul pe depozitele instituțiilor de credit nu constituie un obstacol în calea libertății de circulație, în principal ca urmare a faptului că nu se aplică tranzacțiilor, ci volumelor depozitelor atrase de la persoanele impozabile în scopuri de IDECA, astfel încât nu reprezintă o măsură care poate afecta circulația capitalurilor. Aceasta adaugă că, în orice caz, deducerile menționate la articolul 6 alineatul 7 punctele 2 și 3 nu stabilesc nicio diferență de tratament între instituțiile rezidente și cele nerezidente în comunitatea autonomă și, prin urmare, între cele spaniole și cele din restul statelor membre ale Uniunii, deoarece aplicarea sa nu depinde de locul în care se află sediul social al instituției bancare, ci se aplică în egală măsură tuturor sucursalelor situate în Andaluzia și care, prin urmare, sunt supuse impozitului.

Junta de Andalucía susține că, în plus, trebuie să se respingă teza conform căreia valoarea mare a deducerii prevăzute de dispoziția menționată din Legea 11/2010 implică, *de facto*, că instituțiile bancare sunt obligate să efectueze investiții în anumite proiecte de interes social, limitând astfel libertatea de circulație a capitalurilor. Aceasta arată că este vorba despre un stimulent sau despre o măsură prin care se urmărește reinvestirea profitului în comunitatea autonomă respectivă, fără să împiedice pentru acest motiv alte investiții alternative.

În special, în ceea ce privește deducerea de 200 000 de euro, Junta de Andalucía susține că aceasta respectă cerințele referitoare atât la existența unei justificări privind tratamentul diferențiat, cât și la caracterul proporțional al măsurii în raport cu scopul urmărit, având în vedere că IDECA are atât o rațiune fiscală, cât și una parafiscală, întrucât scopul său final nu este numai cel de colectare, ci are drept obiectiv principal stimularea investițiilor în comunitatea autonomă și promovarea economiei la nivel regional.

Prezentare succintă a motivării cererii de decizie preliminară

- 4 În ceea ce privește prima întrebare preliminară adresată, instanța de trimitere, admitând în parte argumentele recurente, își exprimă îndoielile cu privire la compatibilitatea IDECA cu libertățile menționate și, prin urmare, cu articolele 49, 56 și 63 TFUE care le consacră, întrucât o analiză a impozitului și a elementelor sale esențiale, în special a cotei de impozitare în raport cu valoarea deducerilor, în principal cea generală de 200 000 de euro aplicată instituțiilor bancare cu sediul social în Comunitatea Autonomă Andaluzia, conduce la concluzia că este vorba despre un impozit prin care urmărește *de facto* impozitarea instituțiilor bancare al căror sediu social nu se află în comunitatea respectivă, printre care se află cele care au sediul în alte state membre ale Uniunii Europene, astfel încât dispoziția

însăși a prevăzut că deducerile pot depăși valoarea cotei integrale (articolul 6 alineatul 7 punctul 4). Instanța de trimitere subliniază că deducerea generală este atât de importantă, în ceea ce privește cotele prevăzute, încât modifică în mod efectiv natura impozitului, transformându-l într-un impozit aplicat instituțiilor bancare nerezidente. Instanța respectivă exprimă aceeași opinie în ceea ce privește deducerile speciale menite să favorizeze investițiile în comunitatea autonomă, în anumite situații vizând exclusiv un anumit tip de instituții, case de economii sau cooperative de credit; aceasta apreciază că are loc *de facto* o discriminare în ceea ce privește situația instituțiilor de credit în funcție de legătura lor cu interesele regionale ale Andaluziei.

- 5 Prin intermediul celei de a doua întrebări preliminare, instanța de trimitere solicită Curții să stabilească natura IDECA. În special, solicită să se clarifice dacă acesta trebuie calificat drept impozit indirect, în pofida caracterului său direct atribuit de articolul 6 alineatul 2 din Legea andaluză 11/2010 și, în acest caz, dacă este compatibil cu TVA-ul, având în vedere prevederile articolului 401 și ale articolului 135 alineatul (1) litera (d) din Directiva TVA, luând în considerare faptul că impozitul respectiv se aplică depozitelor deținute și că acestea sunt supuse TVA-ului, deși sunt scutite.

DOCUMENT DELIBERADO